

Брюксел, 23.11.2017г.
COM(2017) 683 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно прилагането на Регламент (ЕС) № 260/2012 за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009

ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно прилагането на Регламент (ЕС) № 260/2012 за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009

1. ВЪВЕДЕНИЕ И КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ

Регламент (ЕС) № 260/2012¹ за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009, известен също като *Регламент за единната зона за плащания в евро (SEPA)* или *Регламент за крайните срокове за преминаване към SEPA*, беше приет през 2012 г. и представлява важна стъпка напред към правилното функциониране на вътрешния пазар, тъй като с него се създаде интегриран пазар за електронните плащания в евро, при който не се прави разлика между националните и презграничните плащания.

С регламента като краен срок за преминаване към SEPA за еврозоната беше определена датата 1 февруари 2014 г. Месец преди първоначалния краен срок за преминаване крайният срок беше отложен с 6 месеца до 1 август 2014 г., за да се вземат под внимание забавянията при преминаването, отчетени в различни държави членки. Това шестмесечно забавяне беше достатъчно, за да се гарантира плавен преход от установените кредитни преводи и директни дебити в евро към кредитни преводи и директни дебити в рамките на SEPA.

На държавите членки, които не са част от еврозоната, беше даден срок до 31 октомври 2016 г. да преминат към кредитни преводи и директни дебити в рамките на SEPA.

С член 15 от Регламента за SEPA на Комисията е възложена задачата да представи доклад за прилагането на регламента: „*До 1 февруари 2017 г. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, ЕЦБ и ЕБО доклад за прилагането на настоящия регламент, придружен, когато е целесъобразно, от предложение.*“

На 15 декември Европейската комисия изпрати на държавите членки въпросник, на който те трябваше да отговорят до 31 януари 2017 г.; той се отнасяше до редица въпроси, свързани с прилагането на регламента, като преминаването на всяка отделна държава членка от установените кредитни преводи и директни дебити към кредитни преводи и директни дебити в рамките на SEPA, използването на вариантите от страна на държавите членки, органите, определени за гарантиране на спазването на регламента, и техните правомощия, или проблемите, които все още може да са налице в ЕС при изпълнението на регламента.

Отговорите на държавите членки бяха използвани като основа за настоящия доклад относно прилагането.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=celex%3A32012R0260>

Докладът беше представен и обсъден също така по време на Форума на ЕС на националните координационни комитети по SEPA на 21 април 2017 г. — експертна група на Европейската комисия, която отговаря за наблюдението на прилагането на SEPA в ЕС.

Заключението от този доклад е, че като цяло Регламентът за SEPA се прилага правилно в целия ЕС. На този етап няма нужда от последващо законодателно предложение. Оставащите малко на брой нерешени проблеми (дискриминация, основана на IBAN, и правомощия на компетентните органи) са добре установени и държавите членки търсят решения, които следва да се наблюдават внимателно. Основният проблем, който трябва да се следи отблизо, е дискриминацията, основана на IBAN, от страна на получателите (т.е. налагане на задължение на платците да извършват плащане от платежна сметка, намираща се в определена държава, което противоречи на член 9 от Регламента); броят на случаите е намалял, но все още биха могли да възникнат нови такива.

Проектът за SEPA не приключи със завършването на процеса на преминаване към стандартите за кредитни преводи и директни дебити в рамките на SEPA. Той продължава да е много актуален благодарение на инициативи, които участват в изграждането на единната зона за плащания в евро, като „SCT inst“ — европейски проект за незабавни плащания в евро, който ще стартира през ноември 2017 г., или Мобилен прокси форум — инициатива, насочена към оперативно съвместими решения за мобилни плащания между физически лица в рамките на ЕС, проекти, подкрепяни от Съвета за малки плащания в евро — който се председателства от Европейската централна банка и в който Европейската комисия участва като наблюдател.

2. ДОКЛАДВАНЕ ОТ СТРАНА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

2.1. ПРЕМИНАВАНЕ КЪМ КРЕДИТНИ ПРЕВОДИ И ДИРЕКТНИ ДЕБИТИ В РАМКИТЕ НА SEPA

Посочените по-долу данни са докладвани от държавите членки и отразяват степента на използване към декември 2016 г. на инструментите на SEPA вместо използваните преди установени кредитни преводи и директни дебити. Данните показват, че в целия ЕС почти всички кредитни преводи и директни дебити в евро вече се извършват в съответствие със стандартите за кредитни преводи и директни дебити в рамките на SEPA (таблици 1 и 2). Необходими са известни усилия, за да се постигне пълно съответствие в малък брой държави членки извън еврозоната, за които като краен срок за преминаване беше определен 31 октомври 2016 г.

По отношение на директните дебити в рамките на SEPA някои държави членки решиха да преустановят използването на установените директни дебити и да изберат решения, съчетаващи кредитни преводи в рамките на SEPA и електронно фактуриране. В тези случаи доставчиците на платежни услуги може все още да предлагат директни дебити в рамките на SEPA на вътрешния пазар, но те вече не се

използват при национални операции, а по-скоро намират приложение при презгранични операции, основно за обслужване на дружества, които се нуждаят от тях при своите презгранични дейности. Всички тези държави са отбелязани с обозначението „не е приложимо — Н/П“ в таблици 2, 5 и 6, въпреки че може да е налице много ограничена употреба на директни дебити в рамките на SEPA.

Таблица 1: Проценти на преминаване към кредитните преводи в рамките на SEPA в края на 2016 г., докладвани от държавите членки

Еврозона	Процент на преминаване към кредитните преводи в рамките на SEPA
Австрия	100 %
Белгия	100 %
Кипър	100 %
Естония	100 %
Финландия	100 %
Франция	100 %
Германия	100 %
Гърция	100 %
Ирландия	100 %
Италия	100 %
Латвия	100 %
Литва	100 % ⁴
Люксембург	100 %
Малта	100 %
Нидерландия	100 %
Португалия	100 %
Словакия	100 %
Словения	100 %
Испания	100 %

Извън еврозоната	Процент на преминаване към кредитните преводи в рамките на SEPA
България	64 % ²
Хърватия	100 %
Чешка република	100 %
Дания	100 %
Унгария	100 %
Полша	100 %
Румъния	Частично съответствие ³
Швеция	100 %
Обединено кралство	100 %

² Данните са актуални към 31 септември 2016 г. Всички доставчици на платежни услуги (ДПУ) потвърдиха своята готовност за спазване на изискванията до 31 октомври 2016 г., което следва да бъде отразено в окончателните статистически данни за кредитните преводи в рамките на SEPA за четвъртото тримесечие на 2016 г., които все още не са налични.

³ Повечето изисквания са изпълнени. Четири институции в Румъния обаче изглежда са постигнали само частично съответствие.

⁴ Един особен вид услуга за кредитни преводи, т.нар. плащания за комунални услуги, все още е в преход от установените практики към изискванията на SEPA. Плащанията за комунални услуги се насочват към доставчиците на комунални услуги и при тях се изискват допълнителни данни за изравняване на плащанията и показанията за потреблението. Съгласно междусекторното споразумение между доставчиците на платежни услуги и доставчиците на комунални услуги плащанията за комунални услуги трябва да преминат към кредитните преводи в рамките на SEPA до 1 април 2017 г.

Таблица 2: Проценти на преминаване към директните дебити в рамките на SEPA в края на 2016 г., докладвани от държавите членки

Еврозона	Процент на преминаване към директните дебити в SEPA
Австрия	100 %
Белгия	100 %
Кипър	100 %
Естония	Н/П ⁷
Финландия	100 % ⁸
Франция	100 %
Германия	100 %
Гърция	100 %
Ирландия	100 %
Италия	100 %
Латвия	Н/П ⁷
Литва	Н/П ⁷
Люксембург	100 %
Малта	100 %
Нидерландия	100 %
Португалия	100 %
Словакия	100 %
Словения	100 %
Испания	100 %

Извън еврозоната	Процент на преминаване към директните дебити в SEPA
България	Н/П ⁵
Хърватия	Н/П ⁶
Чешка република	100 %
Дания	100 %
Унгария	100 % ⁹
Полша	100 %
Румъния	100 %
Швеция	Н/П ¹⁰
Обединено кралство	100 %

В таблици 3, 4, 5 и 6 е представен исторически преглед на положението и той показва, че в зависимост от съответната държава членка преминаването към инструментите на SEPA е протекло по подхода на „големия взрив“ (например Естония) или постепенно (например Германия). Същите таблици показват и че шестмесечното забавяне се е оказало необходима стъпка, тъй като процентите на преминаване към инструментите на SEPA, които са били докладвани за януари 2014 г., макар вече доста високи за кредитните преводи в рамките на SEPA, не са били достатъчни, за да се гарантира пълно обработване на плащанията в случай на директни дебити в рамките на SEPA. На 1 февруари 2014 г., когато Регламентът за крайните срокове за преминаване към SEPA е трябвало да влезе в сила, е можело да

⁵ Не е приложимо, тъй като само една банка се е придържала към схемата за директни дебити в рамките на SEPA (схема за директни дебити в рамките на SEPA между дружества).

⁶ Доставчиците на платежни услуги в Република Хърватия не предоставят услуги за директни дебити в евро.

⁷ Националните директни дебити бяха заменени от кредитни преводи в рамките на SEPA, комбинирани с електронни фактури.

⁸ Много ниска степен на използване на директни дебити в рамките на SEPA. Националните директни дебити бяха заменени от кредитни преводи в рамките на SEPA, комбинирани с електронни фактури, но банките продължават да предоставят достъп за директни дебити в рамките на SEPA.

⁹ Само един доставчик на платежни услуги предлага услуги за директни дебити в рамките на SEPA

¹⁰ Не е приложимо, тъй като са били обработени много малко директни дебити в рамките на SEPA

възникнат неочаквани проблеми с потенциален риск от необработване на плащанията след тази дата.

Таблица 3¹¹: Изменение на процентите на преминаване към кредитните преводи в рамките на SEPA от 2008 г. досега за държавите членки от еврозоната

Еврозона	Втората половина на 2008 г.	Втората половина на 2011 г.	Януари 2014 г.	Февруари 2014 г.	Август 2014 г.	Декември 2016 г.
Австрия	1,44 %	11,89 %	66,2 %	74,95 %	90 %	100 %
Белгия	2,76 %	44,79 %	86,79 %	95,64 %	100 %	100 %
Кипър	29,85 %	60,06 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Естония		0,95 %	2,65 %	99,7 %	100 %	100 %
Финландия	1,35 %	67,57 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Франция	0,58 %	24,72 %	84,0 %	91,7 %	100 %	100 %
Германия	0,29 %	5,56 %	58,51 %	77,85 %	100 %	100 %
Гърция	0,54 %	1,71 %	81,53 %	83,12 %	99,38 %	100 %
Ирландия	0,19 %	2,34 %	60,89 %	90,61 %	100 %	100 %
Италия	0,73 %	10,62 %	61,49 %	89,86 %	100 %	100 %
Латвия			100 %	100 %	100 %	100 %
Литва ¹²						100 %
Люксембург	85,76 %	90,27 %	96,3 %	96,3 %	97,81 %	100 %
Малта	3,28 %	9,71 %	68,72 %	80,16 %	100 %	100 %
Нидерландия	0,15 %	0,88 %	86,38 %	91,75 %	99,08 %	100 %
Португалия	0,68 %	1,48 %	89,16 %	92,32 %	98,91 %	100 %
Словакия	0 %	1,03 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Словения	0,1 %	55,74 %	99,3 %	99,36 %	100 %	100 %
Испания	1,51 %	31,77 %	82,71 %	90,5 %	100 %	100 %

Данните за февруари 2014 г. и август 2014 г. са маркирани, тъй като представят разликите в процентите на преминаване между първоначалния краен срок и действителния краен срок, който през януари 2014 г. беше отложен с шест месеца от февруари на август 2014 г.

За държавите членки, които не са част от еврозоната, Регламентът за SEPA изискваше преминаване към SEPA до 31 октомври 2016 г., както е посочено в член 16, параграф 8 от този регламент: „Доставчиците на платежни услуги, разположени в държава членка, която не е приела еврото за своя парична единица, и ползвателите на платежни услуги, използващи платежна услуга в такава държава членка, започват да спазват изискванията на членове 4 и 5 най-късно от 31 октомври 2016 г. Операторите на платежни системи за малки плащания за държава членка, която не е приела еврото за своя парична единица, започват да спазват изискванията на член 4, параграф 2 най-късно от 31 октомври 2016 г.“

Таблица 4: Изменение на процентите на преминаване към кредитните преводи в рамките на SEPA през 2015 г. и 2016 г. за държавите членки извън еврозоната

Извън еврозоната	Втората половина на 2015 г.	Първо тримесечие на 2016 г.	Второ тримесечие на 2016 г.	Декември 2016 г.
България	59,21 %	60,7 %	61,9 %	100 %

¹¹ С изключение на данните в колона „Декември 2016 г.“, всички данни в таблици от 3 до 6 са извлечени от таблиците на ЕЦБ, публикувани на уебсайта на ЕЦБ —

<http://www.ecb.europa.eu/paym/retpaym/paymint/indicators/html/index.en.html>

¹² Литва се присъедини към еврозоната на 1 януари 2015 г. и трябваше да премине към кредитни преводи в евро по отношение на всички преводи до 1 януари 2016 г.

Хърватия				100 %
Чешка република	87,18 %	89,5 %	90,02 %	100 %
Дания	100 %	100 %	100 %	100 %
Унгария	84,35 %	84,16 %		100 %
Полша				100 %
Румъния	44,66 %	46,01 %	45,38 %	Частично съответствие
Швеция	95 %	95 %		99 %
Обединено кралство	100 %	100 %	100 %	100 %

Таблица 5: Изменение на процентите на преминаване към директните дебити в рамките на SEPA от 2013 г. досега за държавите членки от еврозоната

Еврозона	Първо тримесечие на 2013 г.	Четвърто тримесечие на 2013 г.	Януари 2014 г.	Февруари 2014 г.	Август 2014 г.	Декември 2016 г.
Австрия	11,15 %	34,65 %	73,95 %	87,89 %	99 %	100 %
Белгия	19,17 %	38,54 %	64,09 %	89,89 %	100 %	100 %
Кипър	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	100 %
Естония					Н/П	Н/П
Финландия					Н/П	Н/П
Франция	0,78 %	17,94 %	72,51 %	87,02 %	100 %	100 %
Германия	0,14 %	10,51 %	29,4 %	53,4 %	100 %	100 %
Гърция	50,13 %	67,84 %	70,1 %	69,53 %	99,64 %	100 %
Ирландия	0,42 %	22,09 %	61,35 %	89,65 %	100 %	100 %
Италия	0,01 %	2,83 %	34,3 %	53,28 %	100 %	100 %
Латвия			0 %	0 %	0 % ¹³	Н/П
Литва						Н/П
Люксембург	0,06 %	15,92 %	49,09 %	74,37 %	98,05 %	100 %
Малта	0 %	0 %	23,35 %	47,79 %	100 %	100 %
Нидерландия	0,01 %	32,62 %	73,62 %	84,38 %	99,81 %	100 %
Португалия	0,1 %	7,55 %	26,68 %	53,14 %	99,88 %	100 %
Словакия	0 %	0 %	0,01 %	100 %	100 %	100 %
Словения	86,81 %	99,33 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Испания	0,02 %	1,8 %	15,34 %	48,82 %	100 %	100 %

Таблица 6: Изменение на процентите на преминаване към директните дебити в рамките на SEPA през 2015 г. и 2016 г. за държавите членки извън еврозоната

Извън еврозоната	Втората половина на 2015 г.	Първо тримесечие на 2016 г.	Второ тримесечие на 2016 г.	Декември 2016 г.
България				Н/П
Хърватия				Н/П
Чешка република				100 %
Дания				100 %
Унгария				100 %
Полша	100 %	100 %	100 %	100 %
Румъния	0,04 %	0 %	0,02 %	100 %
Швеция				Н/П
Обединено кралство	100 %	100 %	100 %	100 %

¹³ Латвия трябваше да премине към SEPA до 1 януари 2015 г. Латвия замени установените директни дебити с решения за електронно фактуриране, основани на кредитни преводи в рамките на SEPA

2.2. ВАРИАНТИ, ИЗПОЛЗВАНИ ОТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

С оглед на осъществяването на плавен преход към кредитните преводи и директните дебити в рамките на SEPA, Регламентът за SEPA предвиждаше възможност за различни варианти, които да бъдат приведени в действие от държавите членки в еврозоната до февруари 2016 г.

Тези варианти бяха следните:

- **Вариант 1: инструменти по преобразуване за потребители.** Обикновено доставчиците на платежни услуги на потребителите приемат национален основен номер на банкова сметка (BBAN), за да се нареди операция, и преобразуват този номер в международен номер на банкова сметка (IBAN).
- **Вариант 2: продължаване на предоставянето на нишови продукти.** Извършването на национални операции по установени кредитни преводи или директни дебити с кумулативен пазарен дял, по-малък от 10 % от общия брой операции съответно по кредитни преводи или директни дебити, според официалните статистически данни за плащанията, публикувани ежегодно от ЕЦБ, можеше да продължи до 1 февруари 2016 г. (например TIR във Франция, RID Finanziario в Италия, директен дебит без право на възстановяване на средствата в Нидерландия).
- **Вариант 3: еднократни директни дебити.** Предлагащото на услуги, които позволяват на потребителите да извършват платежни операции чрез платежна карта на мястото на продажба, които водят до директен дебит от и към платежна сметка, идентифицирана с BBAN или IBAN, можеше да продължи до 1 февруари 2016 г. (например Elektronisches Lastschriftverfahren (ELV) — плащания в Австрия и Германия), освен ако те не бъдат приведени в съответствие с изискванията на SEPA.
- **Вариант 4: отлагане на използването на формата за съобщения съгласно стандарт ISO 20022 XML** за ползватели на платежни услуги (ППУ), които нареждат или получават индивидуални кредитни преводи или директни дебити, групирани за целите на прехвърлянето.
- **Вариант 5: отлагане на премахване на бизнес идентификационния код (BIC) за национални платежни операции,** тъй като днес не е необходимо платците да предоставят BIC за осъществяване на плащания в ЕС, достатъчен е само IBAN.

Повечето държави членки са използвали най-малко един от тези варианти, както е посочено в таблица 7, в която е представено, когато е уместно, използването, както и по-късното му преустановяване за тези варианти от държавите членки.

Тези варианти бяха уместни само за държавите членки от еврозоната, предвид това, че те бяха валидни до 1 февруари 2016 г. за държавите членки, които вече бяха

преминали към SEPA. Те не бяха приложими за държавите членки¹⁴ извън еврозоната, за които определеният краен срок за преминаване беше 31 октомври 2016 г.

Таблица 7: Използване на вариантите от държавите членки и текущо състояние на тези варианти.

Еврозона	Вариант 1	Вариант 2	Вариант 3	Вариант 4	Вариант 5	Състояние през май 2017 г.
Австрия		√	√			Всички са преустановени
Белгия						Нито един не е приведен в действие
Кипър	√			√	√	Всички са преустановени
Естония	√					Частично е преустановен ¹⁵
Финландия						Нито един не е приведен в действие
Франция		√				Преустановени
Германия	√		√		√	Всички са преустановени
Гърция		√		√	√	Всички са преустановени
Ирландия					√	Деактивирани
Италия		√		√		Всички са преустановени
Латвия				√		Преустановени
Литва						Нито един не е приведен в действие
Люксембург						Нито един не е приведен в действие
Малта					√	Преустановени
Нидерландия	√	√				Всички са преустановени
Португалия	√			√	√	Всички са преустановени
Словакия	√			√		Всички са

¹⁴ В Обединеното кралство актът „Наредби относно плащанията в евро (кредитни преводи и директни дебити) от 2012 г.“ беше представен пред парламента на 18 декември 2012 г. и влезе в сила на 15 декември 2013 г. В член 19 от тези наредби са посочени дерогациите, които бяха приложени. В наредба 19 е предвидено дерогацията съгласно член 16, параграфи 3 и 4 от Регламента за SEPA да се прилага по отношение на изискванията по член 8, параграфи 2 и 3 от този регламент до 1 февруари 2016 г. По силата на дерогациите съгласно член 16, параграфи 2 и 8, които се прилагат за държавите членки извън еврозоната, изискванията на членове 3, 4 и 5 от Регламента за SEPA не се прилагаха до 31 октомври 2016 г. По същество това означаваше, че за ДПУ, намиращи се в Обединеното кралство, крайният срок за преминаване по отношение на повечето изисквания беше 31 октомври 2016 г.

¹⁵ Някои кредитни институции в Естония все още предоставят услуги по преобразуване от BBAN в IBAN.

						преустановени
Словения						Нито един не е приведен в действие
Испания	√	√		√		Всички са преустановени

2.3. Дискриминация, основана на IBAN

Потребители в ЕС подадоха сигнали и оплаквания по отношение на дружества и плащания (например данъчни плащания, презгранични плащания за комунални услуги), които могат да се извършват само от или до национална платежна сметка в евро. Такива ограничения не са разрешени съгласно член 3 (достъпност) и член 9 (достъп до плащания) от Регламента за SEPA и те представляват реална пречка пред безпрепятственото функциониране на SEPA.

Този проблем беше и продължава да бъде основният приоритет на Европейската комисия във връзка с прилагането на Регламента за SEPA, тъй като той обезсилва най-осезаемите ползи, които потребителите и дружествата могат да извлекат от Регламента за SEPA: свободата да извършват плащания от което и да е място в рамките на ЕС, свободата да използват само една единствена банкова сметка (в евро) за всяка операция в рамките на ЕС, което им позволява също така да намалят разходите, свързани с поддържането на две или повече платежни сметки.

Европейската комисия повдигна въпроса в различни форуми, за да повиши осведомеността сред участниците на пазара, ангажирани с плащанията, а така също и сред държавите членки: експертната пазарна група по платежни системи, Форум на ЕС на националните координационни комитети за SEPA и Съвета за малки плащания в евро.

Освен това службите на Европейската комисия информираха отделни жалбоподатели за техните права и ги насочиха към националните органи, определени за гарантиране на спазването на Регламента за SEPA на национално равнище.

Накрая, през 2015 г. и 2016 г. службите на Европейската комисия изпратиха около петнадесет писма на държави членки във връзка с докладвани случаи на дискриминация, основана на IBAN, като отправиха запитване за продължаващите случаи на дискриминация, на които националните органи не са обърнали внимание. Оказа се, че някои държави членки бяха определили органи, които да отговарят за спазването на регламента от страна на доставчиците на платежни услуги, но не и от страна на ползвателите на платежни услуги (като дружества за комунални услуги) — вж. глава 2.4 за повече подробности.

Националните органи полагаха усилия за справянето с тези проблеми:

- De Nederlandsche Bank (DNB), Централната банка на Нидерландия, е получила над 250 жалби от ползватели на платежни услуги за дискриминация, основана на IBAN, основно жалби на потребители срещу дружества. DNB е била особено активна при разглеждането на тези случаи, като е предлагала посредничество и решения на жалбите. С оглед на справянето с проблема с дискриминацията на ползвателите на чуждестранни платежни услуги, DNB е сключила също така споразумения за сътрудничество с други отговорни компетентни органи, включително централни банки.
- BaFin и Bundesbank са регистрирали 75 жалби до края на 2016 г. От тях 66 са били свързани с дискриминация, основана на IBAN. При обосновани жалби в случай на нарушения от страна на доставчици на платежни услуги или от страна на ползватели на платежни услуги е имало възможност за предоставяне на обезщетения. Според получената обратна информация от дружества често са били налице технически проблеми с преобразуването, които са били коригирани с времето. Изглежда предприетите различни мерки са дали възможност тези проблеми да бъдат разрешени.
- Banca d'Italia е получила 4 жалби през 2013 г., 35 жалби през 2014 г., 14 жалби през 2015 г. и 6 жалби през 2016 г. Италианският орган за защита на конкуренцията до момента не е получил никакви жалби. През 2017 г. Banca d'Italia е получила две жалби за дискриминация, основана на IBAN. Както и в други подобни случаи, Banca d'Italia допринася за разрешаването на тези проблеми, като установява връзка с участващите страни и улеснява диалога.

Случаи на дискриминация, основана на IBAN, са били докладвани най-вече в държави (като Белгия, Франция, Италия, Германия, Испания или Нидерландия), където директните дебити в рамките на SEPA се използват активно и/или се считат за удобни от потребителите или дружествата, които приветстват възможността да ги използват и през граница, предоставена им с Регламента за SEPA. Най-често докладваните случаи се дължат на липсата на познаване на изискванията на Регламента от страна на ползвателите на платежни услуги или на ограниченията в установените процеси, които не позволят да се използва чуждестранен IBAN (например онлайн или хартиени формуляри, които ограничават номера на IBAN до предварително определен брой цифри или които са с предварително попълнен префикс за държава).

От друга страна, държави, в които не се използват широко директните дебити в рамките на SEPA или които не са членове на еврозоната, получават по принцип по-малко жалби. Например България, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Кипър, Литва, Люксембург, Малта, Полша, Румъния, Словения, Унгария, Хърватия, Чешката република и Швеция са докладвали общо по-малко от 20 жалби от крайния срок досега (1 август 2014 г. или 31 октомври 2016 г., в зависимост от държавата).

2.4. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И НА ТЕХНИТЕ ПРАВОМОЩИЯ

Различни органи, като Европейската централна банка и националните централни банки, участваха в процеса на преминаване към SEPA. Основните заинтересовани

страни от преминаването бяха националните компетентни органи, които отговарят за гарантиране на спазването на регламента.

В тази връзка, по време на процеса на преминаване и през последващите месеци след 1 август 2014 г. възникна проблем, свързан с обхвата на действие на националните компетентни органи. Съгласно член 10 държавите членки са длъжни да определят компетентни органи, които да отговарят за гарантиране на спазването на регламента. Според тълкуването на някои държави членки на Регламента за SEPA задължението, наложено на националните компетентни органи, е ограничено до това да гарантират само че доставчиците на платежни услуги спазват регламента, а всъщност регламентът съдържа задължения по отношение и на ползвателите (получателите) на платежни услуги (член 9).

На практика почти всички доставчици на платежни услуги бяха постигнали съответствие с регламента към датата на крайния срок, т.е. 1 август 2014 г. Не беше така обаче с редица ползватели на платежни услуги, като данъчни органи, доставчици на енергия, телекомуникационни оператори, застрахователни дружества или други дружества за комунални услуги, които не спазваха регламента, и по-специално член 9 от него, по отношение на приемането на която и да е платежна сметка в евро в рамките на ЕС за извършване или получаване на плащания.

В редица случаи на компетентните органи, определени от държавите членки — в повечето случаи централните банки — не бяха предоставени правомощия по отношение на тези ползватели на платежни услуги. Вследствие на това Комисията започна редица процедури преди етапа на производството за установяване на нарушения (наречени EU Pilot), за да гарантира, че държавите членки ще определят и органи, които да гарантират спазването на регламента от страна на ползвателите на платежни услуги. Всички държави членки, с изключение на три държави¹⁶, вече отговарят на изискванията на регламента.

В приложението са представени компетентните органи и звената за контакт за жалби.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И СЛЕДВАЩИ СЪПКИ ПО ПРОЕКТА ЗА SEPA

Като цяло Регламентът за SEPA се прилага и изпълнява правилно в целия ЕС. На този етап няма нужда от последващо законодателно предложение. Въпреки това някои проблеми, на които е обърнато внимание, и по-специално дискриминацията, основана на IBAN, ще продължат да се следят отблизо, за да се гарантира окончателното им преодоляване.

Кредитните преводи и директните дебити в рамките на SEPA предоставиха на европейските граждани ефективен начин за осъществяване на кредитни преводи и директни дебити в евро в рамките на Европейския съюз. Въз основа на този стандарт на пазара на платежни услуги навлязоха нови участници, които предлагат услуги за нареждане на плащане и мобилни плащания между физически лица. Освен това може да се очаква навлизането на нови видове участници благодарение на

¹⁶ Гърция, Латвия, Полша.

преработената Директива за платежните услуги и разработването на нови проекти в рамките на SEPA, като незабавни плащания в рамките на SEPA, които ще започнат да се предлагат от ноември 2017 г.

Тези възможности се подкрепят от Съвета за малки плащания в евро, орган, който се председателства от ЕЦБ. Това ново образувание, което замени предишния Съвет на SEPA, има за цел да насърчава развитието на интегриран, иновативен и конкурентен пазар за малки плащания в евро в рамките на Европейския съюз. То е съставено от членове както от сферата на предлагането на пазара (банковата общност, платежни институции и институции за електронни пари), така и от сферата на търсенето на пазара (потребители, търговци на дребно, търговци на дребно по интернет, предприятия/корпорации, МСП и национални публични администрации). Освен това пет национални централни банки, представляващи Евросистемата, и една национална централна банка, представляваща общността извън еврозоната, участват в заседанията на ротационен принцип. Европейската комисия присъства като наблюдател.

Националните комитети за SEPA и техният Европейски форум, създаден от Комисията, изиграха ключова роля за въвеждането на единната зона за плащания в евро и за постигането на целта да се позволи на европейците да извършват всичките си операции в евро навсякъде в ЕС от една единствена сметка. Въпреки че преходът към SEPA вече е почти завършен, платежните системи са все още в процес на преобразуване, който протича с бързи темпове. Повечето национални комитети за SEPA са преустроени в национални платежни комитети/съвети, за да направляват това преобразуване. Тези национални платежни комитети/съвети вече насочват вниманието си към нови предизвикателства, като прехода към незабавни плащания или мобилни плащания. Освен това с влизането в сила на Директивата за платежните услуги² през януари 2018 г. националните комитети ще трябва да извършват мониторинг на други развития, и по-специално на навлизането на нови участници на платежния пазар, като субекти за обобщаване на информация от различни сметки и доставчици на услуги за нареждане на плащания.

С оглед на подпомагането на тези промени в областта на плащанията, координирането на национални инициативи и обмяната на информация и добри практики Комисията проучва в тясно сътрудничество с Европейската централна банка възможността за преобразуване на Форума на ЕС на националните координационни комитети за SEPA в платформа за тези реформирани национални платежни комитети/съвети.